

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ES A MEGYEI GAZDASÁGI-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Szécsenyi-utca, (csizmadiaszin alatt.)

Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Nyilvtéri cikkek garmondsora után 30 kr. fizetendő.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.Helyben és vidékre egész évre 6 frt, — fél évre 3 frt,
— évnegyedre 1 frt 50 kr

Községeknek, egész évre előfizetve 5 frt.

Hirdetési díjak:egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja
50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.**Szolnok-Dobokavármegye.**

Befejező közlemény.

E vármegyét statisztikai adatok alapján Beksics Gusztáv azon kevés törvényhatóságok közé sorozta, melyeknek magyar nemzetiségi tekintetben nem lehet egyéb célja, mint a konzerválás s hosszú időig a nemzeti irányu teendők foganatosítására reá sem gondolhat.

Az elmélet, mint nem egy esetben, ez uttal sem vált be s a gyakorlat épen az ellenkezőjét igazolta.

A bizottsági közgyűléseken — melyek a vármegyei közigazgatásnak hű tükrét képezik — oly esetek, melyeket mint sajnos körülményeket szoktak más helyt felemlíteni, — elő nem fordulnak. Sőt a vármegye egész területén általánossá vált az a tudat, hogy a változhatatlanba bele kell nyugodni. A községi életben, a politikai jogok gyakorlásánál kizárólag az állami érdekek érvényesülnek s nem egy választókerületben az idegen ajku polgárok tömeges szavazata dönti el a követválasztás sorsát.

Oly jelenségek ezek, melyeket hallgatással mellőzni nem lehet s melyek kíváncsok, mert nem lehetetlen, hogy más, hasonló viszonyok közt lévő vármegyében is így legyenek.

Mindenesetre legnagyobb érdeme van benne a vármegyei közigazgatásnak és igen kevés részéhez tarthat jogot a társadalom összesége.

A társadalom azon hatalmas tényező, mely szervezve, a vármegyei közigazgatást támogatva, sokat, mondhatni mindent tehet. És nem egy kimagasló példát lehet felmu-

tatni a történelemből, midőn a társadalom erejének tudatában nemes elhatározással, nagy dolgokat volt képes keresztül vinni, közigazdasági, kulturális és politikai maradandó sikereket volt képes létesíteni.

Ez idő szerént, legalább nálunk, erre nem képes. A társadalom beteg, nagyon beteg.

A fenkölt nemesebb gondolatok, az idealis célok — melyek nélkül nagy dolgok nem létesülhetnek — legalább ez idő szerint napirendről le vannak téve. Kevés kivétellel a kapaszkodási hajlam kísért minden lépten-nyomon; a nagyzás hóbortja vesz erőt a társadalom egy részén; ennek bacillussai röpködnek szerteszéjjel a levegőbe s a törvény ennek kiirtásáról nem gondoskodott!

Ézen érzelmek és vágyak foglalják el egész lényöket, szabályozzák gondolkodásuk menetét, s mint a tűz, mely a különböző anyagokat egy folyadékká olvasztja fel, ugy csoportosul, alakul, olvad fel, rendel alá minden melléktekintetet, bénít meg minden nemesebb elhatározást s gátat vet és lehetetlenné teszi a legjobb indulatu kezdeményezés sikerét, ha ez hiúságát nem legyezgeti s ha a megkülönböztetés magaslatának elérésére egy fokkal elő nem segíti.

Beteg, nagyon beteg a társadalom, kár késni az orvossággal, mert cronicussá válhatik. A kinek kezében van a zsongító ungvantum és a metsző kés, az könnyen talpra állítja a beteget.

Elmondottuk nézetünket, hogy mi jogon? indokolni fogjuk.

A magán-élet egy szentély, melyet illetéktelenül érinteni és feltárni nem szabad.

De a közélet, a melyben az intelligens elnevezésre igényt tartó minden embernek részt kell vennie, a közbírálat alá tartozik. Hozzászólhat és jogosan minden polgár, ki ez ország határai között lakik. A közélet lendülése és hanyatlása a cultura, a kényelem, a vagyonosodás, sőt a politikai életre is visszahatással van. Ki vonhatja tehát meg a jogot ilyen körülmények között, hogy nyilvános bírálatot ne gyakoroljunk, hogy tehetségünk szerint egy életerős közszellem létesítésén ne munkálkodjunk?

Mint a tengernek az apály és dagály, ugy a társadalomnak is megvannak a maga időszaki hullámzásai, hol jobbra, hol balra. Ma a bal irányban halad. Csak az az aggályos, hogy igen hosszú időig tart, de segíteni lehet rajta, csak, hogy a mint a költő mondja... szaporán, ma jókor van, holnap késő lesz talán.

A maros-ludasi vasút megnyitása.

A maros-ludasi vasut — melynek cszméje a szamosvölgyi vasut kezdeményezésével egy időre esik — már csakugyan létesült; a kormány nagymérvű támogatása mellett, átvévén annak igazgatását is. Nekünk nemcsak azért nevezetes, hogy vasutunkhoz csatlakozik Kerlésnél, s így a szamosvölgyi vasutat a mint „peage“ vonalt Beszterczéig használja, hanem azon eljárásról is, mely szerint ezen peage vonal minden fixirozott kárpótolási díj nélkül vétetik igénybe a tulajdonos vasut sürgetése daczára is. Ennek megnyitását megelőzte annak műtanrendőri bejárása, mely e hó 21-én foganatosított Lakatos Aladár miniszteri titkár vezetése alatt. Jelen voltak a

A „Szolnok-Doboka” tárczája.**Deésről.**

E sorok célja typographaltatni futólagos benyomásaimat Deésről, melyet évek óta nem láttam. Szerettem volna, ha Edison genialis találmánya áll rendelkezésemre, akkor phonographáltathatom vala az öröm mindama fölkiáltásait, melyek keblemből előtörttek. Nó de ha tisztelt bukott, bukófélben levő szinigazgató urak türelemmel várnak amaz aranjuezi napok jövetelére, midőn Edison urnak sikerül az ő lemezes phonogrammjaiba egy egész kitűnő orchestrumot elrejteni, mi is türelemmel várjuk azt az időt, mikor ez az ördögi mesterség beáll a sajtó szolgálatába is és a tisztelt olvasóink többé nem bűtöket olvasnak, hanem hallani fogják a szerkesztő, bel- és külmunkatárs urakat saját hangjaikon declamálni, addig is sziveskedjenek Guttenberg iránti kegyeletüket e sorok olvasásával is tanusítani.

De hát ki az, a ki Deésről írni merészel?

Feleletül a t. szerkesztő ur engedelmeivel Aranyt citálom, hogy hát: „én is Arcadiában születtem...” Itt ringott bölcsőm; itt töltém felhőtlen gyermekkorom szép örömei között; a műszak szolgálatába lépve itt volt nyári pihenőm — egy csöndes kis hajlék. Mindezekből a férfinak nem maradt egyéb, mint az emlékezet és a kies Rózsa-hegyen két sir-domb, melyeket a kelő és nyugovó nap sugara megaranyoz...

Most, mint kanikulai vándor érkeztem ide; a helyett, hogy mint rendesen idegen országok

természeti szépségeit, gazdagságát bámulnám, szülőföldem bájos képének emlékét ujitom föl és gyönyörködöm rohamos fejlődésén.

Mikor a tágasabb Magyarország lett hazám, bár folyton figyelemmel kísértem minden mozgalmat, mely e romantikus fekvésű kis város szellemi és anyagi életében registrálva volt az országos journalistikában, sohasem képzeltem, hogy az ósdi színezetű város, mely gyermekkorom hajdanában meg sem mozdult, annyira megiffodjék, egy pár lustrum alatt. Sokszor tűnődtem a legbölcsebb könyv szavain: mondá az ur „legyen“ és meglett minden. A gyermek tanulta, de nem értette; a férfiú tudatában és tapasztalatában értelmet nyertek ez igék, fenséges magasztosságukban. A szellem, az értelem oly nyilatkozata ez, melyhez hasonló nincs.

Ez a teremő munkáló szellem-fuvallata lebeg e város fölött, mely egy készülöben levő gyönyörű tablóhoz hasonlít. Semmi sem nyújt igazibb gyönyört, mint látni az emberi ész és értelem maradandó sikereit, bármely alakban. Én legalább ugy vagyok vele, hogy jobban szeretem így Deést serény fejlődésében, mint látni — talán — bevérgzettségében. Az ember sorsa az örökös küzdelem, melyen — a görög bölcs szerint — az istenek igazi gyönyört éreznek. Lessingnek sem kell a kész siker, többet ér neki a küzdelem, a törekvés utánna.

Ha főterére lépek, mily meglepő a kép, mely a szem elé tárul. Eltűntek a szegényes viskók, s műépítési igényeknek hódoló keretben áll az ódon színezetű kálvinista templom. Csak dicséret illeti a várost érte; hiszen a híres erdélyrészi Athen,

még maig sem tudta egyik legszebb monumentumát megszabadítani attól a sok lim-lomtól, mely ünnepi diszruhájához tapad. Alig akad még pár épület, mely az összhangot zavarja, a főter a legkellemesebb benyomást teszi a szemlélőre. Alább a kaszinó, mely belső berendezésével a legkényesebb igényeket is kielégíti, szintén büszkesége lehet Deésnek. És a színház? Tudom, hogy sok szóharcz volt érte; jelenlegi kinézésével ha nem is imponál, de kellemes benyomást tesz, belsője pedig a temesvári és aradiéval versenyez. Bárcsak a mienk volna. Ha csodát tudnék mivelni, hát — mint valami lorettói kápolnát — át-helyezném oda Krassó-Szörénybe, mert hát ott bizon nincs ilyen.

Deésnek egyik legnagyobb szépsége a sétatér. A felső sétatér lombjai most már hives árnyékot nyújtanak, magas folyosói között lehet csöndes meghitten enyelegni. Ott időzésem alatt tele volt szépekkel. A hold magasra küzdi fel magát s tele szórja sugaraival a sétányokat s bevilágít egy-egy szép arcot. Emlékezetemtől kérem számon az egyes vonásokat, de csak halvány sejtelem az egész, melyből ismerőst kihozni nehéz. Idegennek érzem magamat. Kiállok a sétány végére s gyönyörködöm azon a szép tájon, melyet a Szamos ezüst szalagja hasít keresztül s szelid magasságu hegyek foglalnak keretbe. Ez a kép így igazán festő ecsetjére mőltó.

Az alsó sétatér mélasága, az előbbivel élesen contrastól. Csak néha bukkan ki a sűrű bokrok közül egy-egy sylphid teremtes. A magasban a kálvinista templom sugár-magas ezüst fényben tündöklő tornya. Lejebb az Ó-vár fokán

miniszterium részéről Bodnár István főmérnök s két főfelügyelő. A társaság részéről gr. Eszterházy Kálmán társasági elnök, Molnár József igazgató, Goldstein Manó igazgatósági tag. Szolnok-Dobokavármegye részéről Incze Kálmán főmérnök és Floth főszolgabíró Czég-Budatelkén csatlakozott a bizottsághoz. Ott volt továbbá D'or Jenő főmérnök és Szentiványi Mihály főellenőr. Képviselve volt az építő fővállalat, a magyar államvasutak, a posta és távirda. Miután a bizottság mindent részletesen megvizsgálta s minden építkezést kifogástalannak talált, Lakatos bizottsági elnök a megnyitási engedélyt megadta. a mi e hó 24-ikére tüzetett ki.

A vasut megnyitása fényes ünaepélyességek közt folyt le. Az első ünnepélyes fogadtatás Szász-Szent-Györgyön volt. Itt diszkapu és százakra menő tömeg nemzeti viseletben fogadta a megnyitó vonatot. Schiffbäumer főszolgabíró magyar beszéddel üdvözölte a vendégeket. Kiemelvén a vasut fontosságát és megemlékezvén a kormány nagymérvű támogatásáról, Eszterházy Kálmán grófot éltette. Fialat leánykák, élükön egy leány, virágcsokrot nyújtott át Eszterházy grófnak, maga a község pedig órási nemzeti szalagos koszorút.

Vermesen harangzugás és nagy embertömeg lelkes éljenzése üdvözölte a vendégeket. Leken-czén Konrád jegyző beszélt; a fogadtatás itt minden várakozást felülmlt. Leirhatlan lelkesedés és szívélyesség tapasztaltatott itt a szász lakosság részéről. Kerlésen ugyanigy történt. Sajó-Magyaroson Láni besztercze-naszódvármegyei alispán, egy küldöttség élén, magyar beszédet mondott, melyre Eszterházy gróf válaszolt.

Beszterczén ezrekre menő közönség és a katonai zenekar volt a pályaháznál. Pellion polgármester tartott üdvözlő beszédet, melyre Eszterházy gróf felelt. Most a bevonulás következett, mely lelkes óvatiók közt folyt le. Azután 50 terítékű bankett volt, Szahlingnál. Toasztokat mondtak Eszterházy gróf a királyné, Pellion polgármester a kormányra és Baross miniszterre. Gyarmathy kolozsmegyei alispán Besztercze városára, Budaker a vasúttársaságra gr. Eszterházy br. Bánffy Dezső és másokra, Fluger az összetartásra, Sándor főispáni titkár az Erlanger bankházra, Gyarmathy alispán a hadseregére, Horovitz Sámuel az államvasutakra és a szamosvölgyi vasutára, Goldstein főmérnök a Kail cégére, Fischer tanár Horovitzra, Horovitz br. Kemény Jánosra.

A banketten mindvégig lelkes hangulat uralkodott. Fényes bál és tűzijáték zárták be a nap ünnepélyességeit.

terebélyes kőrifák árnyában az agg törpe torony, melynek keleti oldalán a latin felirat ma is hirdeti a mondát, hogy az ide ért honszerző vezérek — talán a hely elragadó szépségétől is meghatva — háromszor kiáltva „Deus“-t, s így kapta aztán Deés vára nevét...

Elképzelem, midőn itt kies tó vize veri vissza a hold fényt és szökökút szórja magasba viz-sugarait — mennyivel igézőbb lesz majd e kép. Isten adja, hogy mihamarább úgy legyen!

Innét elbarangolok a Szamos partjára, megtekintendő a vaspáncélba vert Szamost; milyen rozoga hid állott ennek helyén! Visszafelé jöttömben megpillantom egy félhomályban a költséges vágóhidat, melyet egy tömeggé növel az árnyék. Elmegyek az épülő Voith palota mellett, s mikor így járok, a csatornák városának szűk utcájában képzelem magamat. Azt hihetné az ember, hogy itt nagy város készül a szem előtt kifejlődni. — Nekem a csalódás nem kellemetlen.

Szobámba megyek és a látottakon sokáig pihegnelek lelki szemem. Jól eső érzés remeg át lényemen, büszkeség foglal helyet szívemben, hogy egy jótékony bűvös kéz nyult e városhoz és az megifjodott és aztán uti emlékeimből föléled előttem annak a tisztos horvát urnak a háza Susakon, Fiume mellett, melynek homlokára írva áll ez egyetlen szó: „Moimir“ (pihenőm), „az a vágy támad bennem, hogy ha már házam nem is létezik, melyre ezt irhassam reá, legalább ez a város legyen az a hely, mely megfutott életpályám után pihenőt ad nekem.

Deés, 1888. július hó. 23. án.

Dr. Breán Kázmér.

A deésiek Sztojkan.

Megyénk északi részén, majdnem a Czibles tövében, erdőkoszorúta hegyek között van a kies fekvésű sztojka-falvi fürdő, mely régi nemesi család birtoka. Nem hűsölnek ottan keleti politikát csináló nagyhatalmasságok, csupán a vidékbeli családok, de gyógyvizéről messze földön ismert. Ez a kies fürdőhelyiség folyó hó 22-én szokatlan és épen azért kiválóan sikerült nyári mulatságnak volt színhelye, mely a környékbeliek előtt sokáig fog élénk emlékezetben maradni.

A magyar-láposi katolika és reformata egyházak saját jótékony céljaikra hangversennyel egybekötött tánczestélyt rendeztek, melyen a deési önkéntes tűzoltó egyesület zenekara és a deési dalkör, mint szereplők vettek részt.

Utazás Deésről.

A hajnali szellő köszönté a deésről elindult zene- és dalköri tagokat, kik a láposiak által beküldött 15 szekérre podgyászták fel magukat. Szent Kleofás! mint a keletről Mekkába utazók karavánja úgy nézett ki a társaság. És elindultak ők, a vállalkozó szellemek, felhős kilátások mellett, de gárnírozva csinos meyenecskék által, hogy a várakozó láposiak közé a hétköznapiaság, a munka tiszteletreméltó folyamába az ünnepélyesség változatosságát, zenébonát, jó kedvet vigyenek.

A község végén Magyar-Lápos Dani-bácsija fogadta az érkezőket és emelkedett hangulat és stílusban köszönté az ut porától drapszinű zenekari tényezőket. Az elhangzott éljenek után Budai Elek zene- és dalköri tag jól hangszerelt tonusból és az ünnepélyekhez kellően idomított érzékkel adott a köszönetnek kifejezést.

Bevonulás Magyar-Láposra.

A fogadtatás körüli aktusok befejezést nyelve, a zenekar szabályszerű oszlopba sorakozva, illő taktussal vonult keresztül M.-Lápos hosszúra kinyúlt főutcáján; az indulók mozgató ereje a lábakra taktust, a szívbe lelkesedést öntött és a nagy közönség egy ütemmel követte a zenekart. Vass Imre és Voith Gergely főrendezők lakása előtt a zenekar tiszteltet, a község háza előtt pedig a himnuszt játszotta el, mire az elszállásolás következett be.

Az ut fáradalmainak kipihenése után újra sorakozott a zenekar és M.-lápos nagyközség piacán délután 3 órakor térzenét adott, melyet az intelligencia és a hullámzó tarka néptömeg, benne a jóképű láposi és domokosi magyarság felelőszóval kíváncsisággal és víg kedélyhangulattal hallgatott meg.

Kirándulás Sztojkára.

Térzene után úgy az idegenek, valamint a láposiak ki kocsira, ki szekérre ült úgy, a hogy lehetett, de azért elég kényelmesen és Kis-Debreczen felé a sztojka-fürdőre utazott a társaság.

Sztojkan.

A szorgosan járó-kelő népség, az egymás után és szembe vágató fogatok, a nagy sürgés-forgás, mely a fürdő központján észlelhető volt, mutatta, hogy a sztojka-fürdőre víg nap derült. A nap pazon arasztá szét sugarait a tiszta égboltozatról; szóval igazi szép nyári nap volt, melyen a fürdő árnyas fái, a friss gyógyvíz és sok egyéb, oly kínálkozó üdülést nyújtottak. A hangverseny — mondják — igen jól sikerült s különösen tetszést aratott a deési dalkör szabatosan előadott dalaival, melyek közül majdnem mindeket ismételni kényszerített a felzúgó tapsvihar.

A hangverseny bevégeztével a tánczkedvelő közönség zsúfolásig megtölté a jókora nagy táncztermet s a legkedélyesebb hangulatban hódolt a könnyűvérű Terpsichore istenasszonynak. A franczi-négyes colonneokban 60 pár foglalt állást, s a lassan andalgó, majd édesen, hevesen, de mindig szívhez beszélő tánczdarabok ütemei hatásos képet rajzoltak a pihegő keblekre, a rózsás arczokra s a szépnem e delejező attribútumai közepe nem csoda, ha a vígkedélyű koszorút még a szürkülő hajnal, a barátságos reggel is együtt találta.

Még valamit. Hogyan lehet dobbal verebet fogni? Egy érdekes epizódot beszélt el nekünk egy vándor dalnok. Volt a társaságban egy magyar-láposi szépség, kit a deési társaskörökben is előnyösen ismernek. Égő vágyat táplált az iránt, hogy a zenekar nagy dobjába néhányszor, úgy istenigazában, beleverjen; s az udvarias dalnok ki-

vánságának rögtön eleget tett; előkérte a nagy dobát, mire ő nagysága mohó kíváncsisággal, kipirult arczzal, gömbölyű kezecskéjébe kapta a dobverő pácztát és lényegesen belesuhintott a nagy dobba. Egyszerre minden elcsöndesült s a közönség mintha valami különöst várna, kört formálva közeledett a hősnő felé, míg a tényezők jót nevetve guríták odább a monstrot. Fialat embereknek tetszett a látvány s az elhangzott kedves megjegyzéseket vígan széthordozta a láposi szellő.

A jelenvolt hölgyközönség köréből a következők neveit sikerült megtudnunk:

Simó Lajosné, Voith Jakabné, Szász Daniné, Bíró Józsefné, Bárdi Károlyné, Lebedi Jánosné, Muszte Lászlóné, Mátyás Zsigáné, Pap Józsefné, Albisi Károlyné, dr. Bihari Gyuláné, Csép Józsefné, Csizsér Mihályné, Rácz Lőrinczné, Gerstmann Ödönné, Mike nőv., (Deés), Kempf Ivánné (Deés), özv. Imreh Istvánné (Deés), Hussek Flóriánné (Deés), Rácz Józsefné, Miklósi Józsefné (Pánczélceh), Lányi Róbertné (Rojahida), Köpataki Gyuláné (Domokos), Székely Sándorné, Molnár Sándorné, Todorovits Antalné, Zachariás Istvánné, Korpodeán Simonné urnők; — továbbá Besenczky Anna, Balázs nővérek. Jeszenszky nővérek, Mátyás nőv., Macskásy Helén, Mánász Lény, Zsombori Erzs, Voith Irma, Veszprémi Róza (Kolozsvár), Tordai Kata (N. Szeben), Buzeskó Kata (Horgospatak), Koczka nőv. (Szinyér-Váralja), Korpodeán Ilona (Deés), Bartók nőv. (Deés), Szépkövi Giza (Deés), Butka Máli (Deés-akna).

A tánczmulatság befejeztével a társaság M.-Láposra utazott, hol a dalkör vette át a szerepet és több intelligens családnál bemutatva magát, a tapasztalt vendégszeretet és a sok elhalmozó szíveségért még egyszer „adieu“ mondott a láposiaknak s a zenekarral egyesülve, útra tette magát.

LEVELEZÉS.

Nyilvános számadás és köszönet.

A bethleni ifjuság folyó hó 19-én a helyi társalgó- és olvasó-egylet termeiben — felerészben az olvasó egylet könyvtára, felerészben az árvizkárosultak javára — tánczvizgalommal egybekötött műkedvelői előadást rendezett. Színre került: „Angolosan“, vígjáték 2 felvonásban, Görner után magyarosította Komlossy Ferencz. Közreműködtek: Márk Gizella k. a., Hegyi Lenka k. a., Felszegi Gizella k. a., Hegyi Károly, Bálint József, Sohár Hugó, Mátéffy Lajos, Bálint Károly, Sohár Ottó.

Az előadás szép számu közönség jelenlétében folyt le s úgy részleteiben, mint egészben véve teljesen sikerült. Meglepte a közönséget a fiatal szereplők értelmes játéka, azok fesztelen mozdulatai és az otthonosság a színpadon, a mi nek hiánya teszi rendesen élvezhetetlenné gyakorlatlan színész játékát.

Az előadást követő tánczvizgalom derült hangulatban s általános jó kedv közepette folyt reggeli 4 óráig. Ekkor oszlott el ugyanis a közönség zöme, előbb azon óhajának adva kifejezést, vaj ha mielőbb még egy szórakozásteljes est élvezetében részesülhetne. Az est teljes sikeréről tanuskodik a bevétel, mely — daczára a mérsékelt helyáraknak — 73 frt 20 krajczár rug. Ebből leszámítva 27 frt kiadást, marad tiszta bevételül 46 frt 20 kr., melyből fentemlitett czélok mindeikére 23 frt 10 kr. jut.

Ez alkalommal felülfizettek: Gr. Bethlen Béla 70 kr., Nemes Ferencz 40 kr., Koncz József 60 kr., Fejérvári Albert 80 kr., Moldován Simon 60 kr., ifj. Floth Ferencz 40 kr., dr. Csernátóni Gyula 1 frt, Kincses Kristóf 50 kr., Valaki 20 kr. Összesen 5 frt 20 kr.

Együttal kedves kötelességet teljesítünk, midőn e helyen is köszönetünket nyilvánítjuk tiszteletes Gyárfás Albert ev. ref. lelkész urnak, mint a műkedvelők rendezőjének, ki odaadó buzgósággal, kifogyhatlan szorgalommal tett, fáradott, hogy a gyakorlatlan ifjusággal minél nagyobb sikert tudjon elérni. S valóban a felmutatott eredményel kiérdemelt elismerésnek oroszlánrésze őt, a fáradhatatlan rendezőt illeti.

Bethlen, 1888. július 25. Tordai.

VEGYESEK.

— **Megerősítés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. D a d a y Jenő megyénk fiának, nemzeti muzeumi segédörnek „a belvizi gerincztelen állatokról tartandó specialis előadásokból” a budapesti egyetemen magántanárrá történt képesítését jóvahagyólag tudomásul vette és nevezettet ezen minőségében megerősítette.

— **A mult héti-vásár** a szomszéd Szamosujvár városában megtartott országos vásár miatt gyenge volt, csak néhány szarvasmarha és kevés sertés hajtattott be eladás végett. Gabonabehozatal meglehetősen volt, de a kereslet gyenge. Hectoliterenként a tengeri 5 frt 68 kr., tisztabuza 6 frt 50 kr. és rozs 4 frt 40 kron adatott el. A baromfi párja 30—60 kron kelt el. A marhák közt semmi kínálat, míg ellenben a sertések jó árban adtak el. Az üzletek gyéren voltak látogatva.

— **Az aratás** már nálunk is végére jár. A búza jó közepes termést adott a kalangyákat illetőleg. A rozs már gyengébb, megsínylette a Medárdi hűvös időjárást. S feltűnő az, hogy míg az előző években az esztendő első zsongéjének levágatása végeztével az utcák csengtek a vidámaratók dalaitól; jelenleg a jámbor szántó-vető halgatag kíséré be aratóit, mintegy búskomolyan elmélkedve, hogy a közepes termésből a megművelés és a munkások bére, a felgyűlt adótartozás, többnemű rovatal s még a lehető esedékes kamatok kiegyenlítése után, vajjon mi marad a jövő szükségleteinek fedezésére?!

— **Őszi fegyvergyakorlatok.** A helyben állomásozó honvéd-zászlóalj, kiegészítve a tartalékosok bevonulása által, jövő hó 7-én indul Marosvásárhelyre az őszi gyakorlatokra.

— **Elemi csapások** által okozott károk hivatalos felvétele az adóelengedés céljából, a jövő hó folyamán fog megtörténni.

— **A magyar-láposi olvasó-egylet** saját pénztára javára 1888. évi július hó 29-én a sztojkaí fürdő táncztermében zártkörű táncmulatságot rendez.

— **Vettük** a kolozsvári atletikai klub „II-ik évkönyv”-ét. Ez a klub mintegy két éve, hogy városunkat meglátogatta, mely alkalommal lelkes hölgyeink által felajánlott ezüst serlegért élénk vívások lelkésíték a klub ifju tagjait. — Hozzánk jövetelük alkalmával rendeztek egy gyalogversenyt; e mellett az alsó-sétatérén érdekes bajvívásokat mutattak be, s az ezek után bekövetkezett tánczvigalmat igen kedélyessé tévék. — A gentleman álláspontját a klub elnöke, a 83 éves főúr, ki nek arczképét az évkönyv hozza: báró Jósika Lajos fejtegeti, nemes ízléssel, a szív és értelem tisztult álláspontjáról. A könyv továbbá a klub beléletéből tárgyalja a hivatalos adatokat; utmutatásokat ad az atletikai gyakorlatok különféle ágainak s versenyeinek vezetésére; s áttekinthető táblázatokban tünteti elő a klub eddigi versenyeinek eredményét. E munka megérdemli, hogy sokan olvassák, mert egyrészt a klub „Ép testben ép lélek” jelmondatának érvényesítéséhez igyekszik irányt adni; másrészt az érdekesen megírt uti levelek, szórakoztató olvasmányt képeznek. Testgyakorló egyesületek szervezésénél, versenyek rendezésénél pedig majdnem nélkülözhetetlen segédkönyv.

— **Beküldetett** a szabad kir. Szamosujvár városi örmény kath. nyilvános algymnasium XIII. tudósítványa, az 1887—88. tanévről. Ezen virágzó intézetben a mult iskolai évben hat derék tanár vezetése alatt annak 4 osztályában alapos oktatást nyert összesen száztizenegy növendék, melyből: magyar 14. magyar-örmény 36, magyar-román 42, magyar-német 2. A jövő tanévre a nyilvános tanulók felvétele és beiratások aug. 30., 31. és szept. 1 én a délelőtti órákban történik.

— **A helybeli izraelita hitközség** elemi fiutanolájában folyó hó 25-én tartatott meg szép eredménnyel a közvizsga. Ezen elemi iskolában három derék tanító működik. Friedman Ignác és Sternberg Zélig a vallástanítással foglalkoznak, míg az elemi tantárgyaknak tanítása mind a négy osztályban Klein Ignác igazgató-tanító feladata s e nehéz feladatának önfeláldozó szorgalma által ez uttal is a szülőkéss nemcsak a hitközség-

hez tartozó díszes hallgatóság nagy meglegedésére felelt meg. Nemcsak az oktatásban, hanem a szépírás és a rajz tanítását is illetőleg. 56 növendék nyert a lejárt iskolai évben oktatást, kik meglepőleg a magyarnyelvben tanusítottak szép előhaladást annak helyes hangsúlyozásával. A lefolyt szép vizsga minden nevelésügy barátjában felkelté azon vágyat, hogy azon sajnos viszályra, mely az iskolai év végével megoldva lett a fennirt tanító és egyházközség közt, jövőre, mint kitombolt vihar után a természetben, szebb napok következzenek be, s ez iskola, melyet a hitközség oly nagy áldozattal tart fenn, legyen továbbra záloga annak, hogy rajta nem mulik semmi, a mit a haza iránti kötelesség követel.

— **Ma este** július 29-én Odry Lehel a m. kir. operaház tagja, Sólymosi Elek a budapesti népszínház tiszteletbeli tagja és Somogyi Mór budapesti zongora-művész művész-estélyt rendeznek, nagyon érdekesen összeállított műsorral, melyre ezennel felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Zombory Gyula** a budapesti konzervatorium növendékei közreműködésével tegnapi tervezett műhangversenyét a mai „Odry” előadás miatt holnapra halasztotta el.

— **Kolozsvármegye törvényhatósági bizottsága** az 1887. évi XVIII. t.-cz. 1. §. alapján megalkotván szabályrendeletét, megengedte, hogy az azon vármegye területén tartatni szokott hetivásárokon helyben nem lakó iparosok is megjelenhessenek eladás végett iparkészítményeikkel.

— **Gyászhir.** „Alólírtak, a magunk és minden rokonok nevében, a szív mély fájdalomával jelentjük, hogy a szerető testvér s jó rokon G a j z á g ó M a g d a b.-váraljai állami iskolai tanítónő hosszas szenvedés s az utolsó szentség felvétele után, folyó év július hó 25-én, életének 25-ik évében egy jobb és boldogabb hazába költözött. Egy ifju élet világa aludott ki, de vigasztalódnunk kell, mert az Ur akarta úgy, s egyedül az Ur az, ki enyhületet és vigasztalást ad a fájó szíveknek. Az üdvözültnek hült teteme folyó hó 28-án d. e. fog az örök nyugalomuk átadatni és az engesztelő szentmise-áldozat július 30-án d. e. 10 órakor fog a róm. kath. szertartás szerint az egek urának bemutatattani. Béke lengjen az elhunyt porain! Bálványos-Váralján, 1888. július 25. Gajzágó Anna, Gajzágó Róza, mint az elhunytak testvérei, valamint számos közeli és távoli rokonok.”

— **Apró hírek.** A nemzeti muzeum ereklyetára megkapta néhai Ghyczy Kálmán ama ezüst tintatartóját, melyet ő végrendeletileg hagyott e közintézetünknek. Az 1844-iki pozsonyi országgyűlés szabadelvű követi ajándékozták azt a boldogultnak az országgyűlésen tartott nagy beszédeért. Nemcsak mint emlék, hanem mint mű is becses e tárgy, a művészi színvonalra emelkedett ezüstműves: Szentpétery munkája. — **Senki sem tudja,** (a döntő férfiakon kívül,) hogy mért mentették föl báró Kuhu tábornagyt a gráci hadtestparancsnokságtól, de mindenki arról beszél. — **Párisban** attól félnek, hogy a két császár találkozása arra mutat, hogy Franciaországot lefegyverkezésre szólítják fel, mely terv aggodalmas hír szerint Frigyes császár végrendeletén alapulna. — **A vasut Konstantinápolyba** még mindig nem nyílt meg. A török kereskedők félvén az európai konkurrencziától, ellenzik a vasuti csatlakozás megnyitását. —

KÖZGAZDASÁG.

„A trágáról és a trágázásról.”

Irta: Réti János.

Az erdélyi gazdasági egylet hivatása céljainak létesítésére nagyon kedvező eszközökkel rendelkezik, főleg annak finanszialis oldalát tekintve, midőn egy szép alaptőke áll rendelkezésére. Működésének keretében egyik főbb tényező az „Irodalmi szakosztály”, vagy az ennek czége alatt megindított: „Könyvkiadó vállalat”, melynek most megjelent I. évtolyamának első füzetében Réti János a kolozs-monostori gazdasági intézet egyik jeles tanára ír: gazdálkodásunk első föltételéről a Trágáról, s bevezetőleg mondja:

„A gazdálkodás is tudomány, ahhoz is érteni kell. A sok kézfogáson kívül ismerni kell annak, ki gazdálkodni akar, sokféle hasznos növényt; tudni kell milyen munkát kíván; ismerni

kell a különböző talajművelő, cséplő s tisztító eszközöket, melyek által termését fokozhatja, javíthatja; de ismernie kell a különböző trágaféléket is, mert hiszen a termések nagysága első sorban és főképpen az alkalmazott trágá menynységétől és minőségétől függ. Az a termelő boldogul jobban, az képes többet és szebbet teremteni, kinek trágakészlete elegendő, ki abban sohasem szorul meg, kinek földje sohasem érzi a trágá hiányát. Szóval, kinek nincs sovány ökre, nincs sovány földje! Persze a trágatermelés (így szokták mondani) vagy trágá-gyűjtés, karöltve jár a takarmánytermeléssel. Mert sok takarmány, sok jószág, sok trágá. Ha elejére megyünk tehát a dolognak, ott kell kezdenünk, hogy ha nincs elegendő trágánk s nincs módunkban olcsón vásárolni városokból, vagy messze van a birtok: termeljünk több takarmányt, tartsunk több állatot és akkor lesz több trágánk. Ez a földművelés a. b. c.-je.”

Ezután nemcsak szakavatottan, hanem feltűnően kedves és szabatos, népszerű, világos és könnyen érthető irányával, röviden, de mégis kimerítőleg szól a gazdaszat e főczikkéről. Jelesen: I. A trágáról általán, különösen az istállótrágáról. — II. Az istállótrágá különböző fajtájáról. — III. A trágafészek készítéséről. — IV. A trágá helyes kezeléséről a trágá-dombon. — V. Hogyan bánjunk a kihordott trágával a szántóföldön? — VI. Melyik talajra minő trágá jobb? — VII. Trágázás trágával. — VIII. Az árnyékszéki ürülekéről. — IX. A keverékrágá s annak készítése. — X. Zöldtrágá s egyéb pótrágák.

Ajánljuk a gazda közönség figyelmébe ezen kis füzetet, mely 25 krajczáron kapható s annak tanácsát követve, az okos gazda ezen néhány krajczár által forintokat kitevő jövedelem forrást szerezhet magának.

HIVATALOS RÉSZ.

Szám: 28,826—1888.

Hirdetmény,

A czukortermelési adóról szóló 1888. évi XXIII. törv.-czikknek 1888. évi augusztus hó 1-én való életbe léptekor meglevő czukor-készletek adómentességének biztosítása céljából mindazon kereskedők, árusok, szállítók, cukrászok, kávéházi vállalkozók, kávémérők, czukorkát, likört, pezsgőt, édesített borokat, csokoládét előállító iparosok és magánosok, kiknek 1888. évi augusztus hó 1-ső napján répaczukor és minden más hasonnemű czukor (nádeczukor) termelvényekből együttesen 100 kilogrammál nagyobb készlet van birtokukban, a törvény 65. §-a alapján ezennel felhivatnak, hogy készletüket, annak tiszta súlyát és nemét, a tartályok számát és jeleit, a helyiséget, melyben a készlet tartatik, **folyó évi augusztus hó elsőjétől harmadikáig** írásban, 2 egyenlő példányban, az illetékes m. kir. pénzügyőrségi szakasznál jelentsék be.

A bejelentéshez szükséges űrlapok bármelyik pénzügyőrségi szakasznál ivenként 2 krajczárért kaphatók.

A bejelentés alapján megállapított és a bejelentés igazolására hivatalos zárjeggyel ellátott készletek után a tulajdonostól adó nem követeltetik, míg ellenben mindazok, kiknél 1888. évi szeptember hó 1-étől kezdve olyan czukor-termelvények találtnak, melyeknek hivatalos zárjeggyel kell ellátva kell lenniök (ilyenek: czukorsüvegek, czukrot tartalmazó hordók, faládák, zsákok, dobozok, kosarak) és a hivatalos zárjegy hiányzik s ezen termelvények megadóztatását, avagy megvámoltatását igazolni nem képesek, az 1888. évi XXIII. t.-cz. 56. §-a alapján a készlet után járó fogyasztási adó és annak 8-16-szorosaig terjedő pénzbírsággal büntettetnek.

Az augusztus 1—3-ig teendő jelentés elmulasztása, továbbá a bejelentett készlettel szemben talált 5%-ot meghaladó többlet 100 kilogrammonként 11 frt pénzbírsággal büntettetnek.

A készletnek hivatalos zárjegyekkel való ellátása végett megjelenő pénzügyi közegnek a szükséges munkaerő 1—50 frtig terjedő pénzbírság terhe alatt rendelkezésére bocsátandó.

Félreértés megelőzése céljából kijelentetik, hogy az 1888. évi XXIII. t.-cz. az 1881. évi IV. és 1883. évi V. t.-czikkeket nem érinti, minél fogva az ezen hirdetményben említett adómentes-

ség a cukorfogyasztás után községenként fizetendő adóra nem vonatkozik.

Kolozsvárt, 1888. július 19-én.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
KOVÁCS SAMU.

NYILTTÉR.†)

Nyilatkozat.

A Veres Imre és Vajda Gábor között fennforgó ügy, előttünk a mai napon békés elintéztést nyert.

Nagy-Ilonda, 1888. július hó 20 án.

Berzenczei Miklós.

László József.

*) E rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

Szám: 5638—1888. tkvi. (167)1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A deési kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Varga Károly végrehajtónak Varga István hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 676 frt 38 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a deési kir. törvényszék, a deési kir. járásbíróság területén lévő Deésakna községében és határán fekvő, a deésaknai 422. számú telekjegyzőkönyvben A. 1. rend és 1189. 1190. hrszámú ház és kertre 434 frt, melyből azonban a végrehajtás alapját végrehajtást szenvedettnek csak fél jutaléka képezi, a 2. rend 2084—2087. hrsz. ingatlan felére 16 frt 66 $\frac{1}{2}$ kr., a 4. rend 3995. hrszám ingatlan felére 3 frt, az 5. rend 4246. hrszám ingatlan felére 5 frt 50 kr., a 6. rend 4401/a, 4401/b, 4402/a, 4402/b, 4403. 4404. hrszám ingatlan felére 24 ft, a 7. rend 5339. és 5466. helyrajzszám ingatlan felére 2 frt 50 kr., a 9. rend 6081—6084. hrsz. ingatlan felére 12 frt, a 10. rend 6151. 615. hrszám ingatlan felére 5 frt 50 kr., a 11. rend 6770. ingatlan felére 2 frt, a 12. rend 6049. 6050. hrsz. ingatlan felére 2 frt, a 13. rend 2128, 2129. hrsz. ingatlan felére 8 frt 50 kr., a 14. rend 5224/3 hrszám ingatlan felére 3 frt 50 kr., a 15. rend 4400 hrszám ingatlan felére 11 frt 50 kr., a 16. rend 6060. hrsz.ingatlan felére 5 frt; összesen az árverést 538 frt 66 $\frac{1}{2}$ krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi október hó 3-ik napján délelőtt 9 órakor Deésakna község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. telekkönyvi hatóságtól.

Deésen, 1888. év július hó 10-én.

Németh János. kir. tszéki bíró.

Szám: 3875—1888. (168)1—1

Hirdetmény.

A retteg—emberfői viczinalis uton 8 darab 1 méter széles 6 méter hosszú-, 8 darab 2 méter széles 6 m. hosszú-, 1 drb. 2 $\frac{1}{2}$ m. széles 6 m. hosszú-, 2 drb. 3 m. széles 6 m. hosszú és 1 drb. 3 $\frac{1}{2}$ m. széles 6 m. hosszú átereszt lévén építendő, ezeknek felépíttetése érdekében folyó év augusztus hó 2-ik napján d. e. 9 órakor irodámban árlejtés fog tartatni.

A részletes feltételek irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Deésen, 1888. július 21-én.

Vékony Ferencz, főszolgabíró.

HIRDETMEY.

Jutányos áron, szabadkézből eladó Deés városának a Deésakna felé vezető utcájában lévő, 3 hold nagyságú

BELSŐ TELEK,

kőház és melléképületekkel; továbbá a somkúti völgyön fekvő

5 HOLDAS KERT,

kőház, csűr és istálló épületekkel.

Értekezhetni alólírt tulajdonossal.

1—3(169)

VÉKONY FERENCZ.

Szám: 1032—1888. IV. (165)2—3

Körösmajog árverezési hirdetmény,

A községi képviselőtestületek határozatából kifolyólag, alólírt ezennel közhírré teszem, hogy alábbi községek 3—3 havi (u. n. „kurra“) kocsmajogok, Szurduk községében, irodámban, 1888. aug. 12-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe ki fognak adatni. a) a kikiáltási árak:

Szurduk községénél 50 frt.

Szalonna „ 20 „

Tóthszállás „ 25 „

Kis-Krisztolcz községénél . 30 „

b) Bánatpénz:

a kikiáltási ár 10%-át képezi, mely az árverés megkezdése előtt a községi bíró mint árverező biztos kezéhez lefizetendő.

c) Írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak, de csak olyanok, melyek bánatpénzzel elláttatnak.

d) Egyéb árverezési feltételek és módok:

a körjegyzői irodában közszemlére ki vannak téve, hol bármely időben megtekinthetők s bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Szurduki körjegyzőtől.

Szurduk, 1888. július 17-én.

Sanda György, körjegyző.

Besztercze-Naszódvármegye főispánja.

Szám: 1683—1888. főisp. (161)3—3

Pályázati hirdetmény.

Besztercze-Naszódvármegye törvényhatóságánál önkéntes lemondás folytán üresedésbe jött közigazgatási gyakornoki állomásra ezennel pályázatot nyitok, s felhívom mindazokat, kik ezen 300 frt évi fizetés és 60 forint lakbér illetmény javadalmazással járó állomást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I.-cz. 1, 3, 4, 5 §-sai értelmében felszerelt folyamodványaikat hozzám folyó év augusztus hó 1-ig adják be.

Beszterczén, 1888. június hó 28-án.

Báró Bánffy Dezső, főispán.

Szám: 1418—1888. tkvi. (170)1—1

Árverési hirdetmény.

A szamosujvári kir. járásbíróság mint telekhatóság közhírré teszi, hogy ügyvéd Stetiú Gerő által képviselt Hrobonyi Pál hagyatéka végrehaj-

tatónak, Kórnya Vaszilika csabai lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, a szamosujvári kir. járásbíróság területén lévő Csaba község határán fekvő, alperes Kórnya Vaszilikának a csabai 19. számú tjkönyvben A. I. 1—17. rendszám alá felvett birtokból 10/15-öd rész jutalékára, a B. 1, 2. alatti előjegyzések fenntartásával az árverést 373 frt becsár, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi augusztus hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor Csaba község házána megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 37 frt 30 krt felperesi végrehajtató kivételével készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A m. kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól Szamosujvárt, 1888. évi április hó 26-án.

Simay János, kir. aljbíró.

Szám: 4332—1888. (160)3—3

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött szépkenyerü-szentmártoni körjegyzői állás — mely évi 400 frt fizetés, 60 frt lakbér s egyéb mellékjárlékok javadalmazásával, valamint nyugdíjbiztosítással van egybekötve — pályázatot nyitok.

A jegyzői kör áll Szépkenyerü-Szentmárton székhelylyel Oláh-Vásárhely, Erdő-Szombattelke és Kötke községekből.

Ezen állást elnyerni óhajtók felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ában előírt képesítési, továbbá honossági, erkölcsi magaviselet és nyelvismereteikről bizonylataikkal felszerelt folyamodványaikat, szolgálatban levők előjáróik útján, mások pedig közvetlenül folyó évi augusztus hó 4-ik napjának d. e. 11 órájáig alólírhoz annál bizonyosabban adják be, mivel a később érkezettek figyelembe véteteni nem fognak.

A választási határnap érdekelt községek képviselő-testületeinek később fog tudomásukra hozatni.

A kékesi járás főszolgabírójától-

Kékes, 1888. július hó 4-én.

Nagy Lajos, főszolgabíró.

Üzleti helyiségem korszerű átalakítását eszközöndő, helyiségeimből ez évi július hó közepén ki kellett költözködnöm.

Nagy kényelmetlenséget okoz ez nekem, de nagyot szintén igen tisztelt vevőimnek, mert az építés keresztülviteléig nagyon tisztelt vevőimet egy, **a helyiségem elé építendő sátorból kell kiszolgáltatnom;** egész tisztelettel kérek tehát szíves elnézést rövid időre, mert **új berendezésem** a nagyon tisztelt vevőim kényelmét többszörösen pótolandják.

Mindig kész szolgáljak:

(157)2—3

Nik Ferencz.